

Program rozvoja mesta Košice 2015-2020 s výhľadom do roku 2025

Stratégia

Pracovná verzia 21.1.2015

Obsah

Úvod	3
Zásady a princípy zostavenia Programu rozvoja mesta Košice 2015-2020 (2025)	4
Východiská pre definovanie Stratégie rozvoja mesta Košice 2015 – 2020 (2025)	5
Vízia mesta Košice 2025	7
Programy rozvoja mesta Košice 2015 – 2020	8
Košice - mesto pracovných príležitostí.....	9
Košice - bezpečné mesto	11
Košice - mesto kvalitnej dopravy.....	14
Košice - sociálne mesto	17
Košice - mesto inovatívneho predprimárneho a primárneho vzdelávania.....	20
Košice - mesto kvalitného životného a prírodného prostredia.....	23
Košice – mesto kultúry, športu a aktívneho oddychu	25
Košice - mesto využívajúce IKT pre efektívne spravovanie	27
Základná terminológia.....	29

*Plánovanie znamená prenesenie budúcnosti do súčasnosti,
aby sme mohli pre budúcnosť začať konať už teraz.*

Alan Lakein

Nástrojom na riadenie rozvoja mesta sú dva hlavné rozvojové dokumenty a to **Program rozvoja mesta** (PRM) a Územný plán mesta (ÚPN).

Program rozvoja mesta Košice 2015 – 2020 (s výhľadom do roku 2025) je strednodobý rozvojový dokument, ktorý:

- využíva potenciál, reálne príležitosti a navrhuje riešenia prioritných problémov a potrieb pre rozvoj mesta,
- vychádza a je plne v súlade s platným územným plánom mesta v čase jeho spracovania,
- je flexibilným dokumentom s definovaním konkrétneho implementačného mechanizmu schopným reagovať na vonkajšie zmeny a prichádzajúce podnety,
- berie do úvahy širšie okolie mesta Košice.

Dokument rozvoja mesta sa spracováva v súlade so zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, ako aj v zmysle novely tohto zákona č. 309/2014 Z.z. s účinnosťou od 1. januára 2015. Podľa novely zákona o podpore regionálneho rozvoja sa rozvojový dokument nazýva **Program rozvoja mesta** (pôvodne Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/mesta).

Program rozvoja mesta Košice na roky 2015 – 2020 s výhľadom do roku 2025 (PRM) je výsledkom procesu aktualizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Košice na roky 2009 – 2015.

Časť PRM - **Stratégia rozvoja mesta Košice pre roky 2015 - 2020, výhľadovo do roku 2025** obsahuje:

1. **Východiská** pre definovanie Stratégie rozvoja mesta Košice 2015 - 2020 (2025).
2. **Víziu mesta Košice 2025** ako realistickej predstavy stavu budúcnosti vo vybraných oblastiach rozvoja mesta na konci platnosti rozvojového dokumentu.
3. **Programy rozvoja mesta** jednotlivých oblastí rozvoja mesta, ktoré definujú ciele rozvoja mesta a indikátory výsledkov, opatrenia, súbor navrhovaných aktivít, indikátory výstupov).

Zásady a princípy zostavenia Programu rozvoja mesta Košice 2015-2020 (2025)

- **Program rozvoja mesta Košice 2015 – 2020 s výhľadom do roku 2025 (PRM)** je základným rozvojovým dokumentom mesta Košice, na ktorý sa musí prihliadať pri plánovaní a realizovaní všetkých rozvojových a rozvoj podporujúcich aktivít na jeho území.
- PRM je založený na širokej odbornej a verejnej diskusii.
- Odvetvové koncepcie/stratégie sú neoddeliteľnou súčasťou PRM.
- PRM sa vytvára pre potreby územia mesta, nielen pre kompetencie samosprávy mesta.
- Samospráva mesta je koordinátorom napĺňania PRM a súčasne monitoruje a vyhodnocuje jeho realizáciu.
- Samospráva mesta realizuje tie aktivity, ktoré má v kompetencii, v ostatných aktivitách môže mať úlohu partnera, iniciátora alebo podporovateľa.
- Konkrétne aktivity PRM, za ktoré zodpovedá samospráva mesta sa premietnu do programového rozpočtu.
- Opatrenia a aktivity, vyžadujúce pre svoju realizáciu záber územia, sa premietnu do územného plánu mesta.
- Pri aktualizáciách PRM sa berú do úvahy existujúce a nové odborné dokumenty, globálne či európske príležitosti a ohrozenia, názory expertov.
- Vzhľadom ku finančným a časovým podmienkam plnenia PRM, kľúčovým princípom je prioritizácia výberu aktivít a úloh na základe kritérií dôležitosti a naliehavosti.

Východiská pre definovanie Stratégie rozvoja mesta Košice 2015 – 2020 (2025)

Východiskami a vstupmi pre vypracovanie **Stratégie rozvoja mesta Košice na roky 2015 – 2020 (2025)** boli platné strategické a programové dokumenty na lokálnej, regionálnej, národnej a EÚ úrovni súvisiace s vybranými oblasťami a prioritami rozvoja mesta Košice a výstupy cielených a riadených diskusií k rozvoju mesta Košice na plánované obdobie.

Strategické, programové dokumenty:

1. Doterajšie PHSR mesta Košice na roky 2009-2015.
2. Hodnotenie napĺňania cieľov PHSR 2009 -2015 za roky 2009 – 2013 spracované v roku 2014).
3. Aktuálny Územný plán mesta Košice.
4. Platný Programový rozpočet mesta Košice.
5. Volebný program primátora mesta Košice na obdobie 2014 – 2018.
6. Koncepcné dokumenty a materiály Mesta Košice (schválené aj neschválené) pre niektoré rozvojové oblasti mesta Košice:

Oblasť kultúry:

- a. Kreatívna ekonomika - Master plán 2013-2015,
- b. Stratégia rozvoja kultúry 2014-2018.

Oblasť životného prostredia:

- a. Miestny územný systém ekologickej stability mesta Košice,
- b. ÚŠ Mestská zeleň Košice,
- c. Program na zlepšenie kvality ovzdušia v oblasti riadenia kvality ovzdušia pre územie mesta Košice a územie obcí Bočiar, Haniska, Sokolany, Veľká Ida.

Oblasť dopravy:

- a. Výročná správa DPMK 2013
- b. Plán udržateľnej mestskej mobility mesta Košice, 2014
- c. Pasport mestských cyklotrás a cyklistickej siete v meste Košice, 2013
- d. Strategický plán rozvoja a údržby ciest na úrovni regiónov
- e. Koncepcia riešenia statickej dopravy v meste Košice, marec 2013

Oblasť sociálnych služieb:

- a. Komunitný plán sociálnych služieb mesta Košice pre roky 2009-2015

Oblasť športu:

- a. Koncepcia rozvoja športu v meste Košice (2010)

Oblasť školstva:

Koncepcia školstva mesta Košice 2009-2015

Ďalej tiež dokumenty prierezového charakteru, dotýkajúce sa viacerých oblastí života mesta Košice, ako:

- a. Koncepcia politiky mesta vo vzťahu k deťom a mládeži – Akčný plán 2010-2013,
- b. Projekt debarierizácie mesta Košice (pracovná verzia), a ďalšie.

7. Dokumenty regionálne, národné relevantné a platné pre územie mesta Košice, najmä v oblasti dopravy:
- Dopravná politika SR do roku 2015,
  - Plán rozvoja a modernizácie ciest II. a III. triedy na území Košického samosprávneho kraja „Regionálny MASTER PLÁN“,
  - Strategický plán rozvoja a údržby ciest na úrovni regiónov,
  - Komplexná analýza súčasnej verejnej pravidelnej autobusovej dopravy a osobnej železničnej a mestskej dráhovej dopravy v KSK z hľadiska dopravnej obslužnosti, (2008),
  - Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, 2013.

Diskusie zainteresovaných subjektov:

8. Vyhodnotenie diskusie o rozvojom smerovaní mesta Košice so zástupcami kľúčových inštitúcií na území mesta, konané na úrovni primátora mesta dňa 22.5.2014.
9. Vyhodnotenie diskusie zástupcov Mesta Košice, zástupcov zhotoviteľa rozvojového dokumentu a prizvaných odborníkov dňa 14.8.2014.
10. Výstupy z riadených diskusií z 8 pracovných skupín (celkom cca 140 ľudí zo samosprávy, štátnej správy, podnikateľských subjektov a záujmových skupín) pre oblasti: bezpečnosť, doprava, kultúra a šport, životné prostredie, sociálna oblasť, vzdelávanie, podpora zamestnanosti, e-government.
11. Individuálne konzultácie zhotoviteľa dokumentu s odvetvovými odborníkmi a expertíza zhotoviteľa a zostavovateľa rozvojového dokumentu mesta Košice (KRI, Košice).
12. Predstavenie návrhu stratégie zástupcom mestských častí mesta Košice (spätná väzba, pripomienky a návrhy sa očakávajú do 06.02.2015).

Pri tvorbe stratégie bola zohľadnená odporúčaná metodika MDVaRR SR.

Vízia mesta Košice 2025

- ❖ **Košice sú mesto vytvárania nových pracovných príležitostí pre všetkých**, s dôrazom na vznik takých miest, ktoré využívajú existujúcu priemyselnú a vzdelávaciu základňu v meste a jeho okolí a súčasne ich vznik nemá nepriaznivý vplyv na stav životného prostredia mesta.
- ❖ **Košice sú bezpečné mesto** nielen na verejných priestranstvách, ale aj mestom, kde sa chráni zdravie a majetok obyvateľov a návštevníkov 24 hodín denne. Mesto predchádza a je pripravené čeliť mimoriadnym udalostiam technologického a klimatického charakteru.
- ❖ **Košice sú mesto, v ktorom Košičania uprednostňujú a využívajú verejnú osobnú dopravu**, čo prispieva k zníženiu dopravných kongescií a k zvýšeniu rýchlosti a plynulosti dosiahnutia dopravného cieľa pri znižovaní dopravnej nehodovosti i prašnosti v meste.
- ❖ **Košice sú mesto s vyriešeným parkovaním** spôsobom, ktorý umožňuje rezidentom mesta zaparkovať v dostupnej vzdialenosti od svojho bydliska. Nové parkovacie miesta nie sú realizované na úkor zelene, či verejných priestorov.
- ❖ **Košice sú mesto, ktoré pomáha tým, ktorí to najviac potrebujú**: seniorom, zdravotne postihnutým občanom, dlhodobo chorým, sociálne odkázaným jednotlivcom a rodinám, v krízových situáciách. Komplexnosť poskytovaných sociálnych služieb pomáha posilňovať funkciu rodiny ako základnej bunky spoločnosti.
- ❖ **Košice sú mesto, kde sa poskytuje kvalitné a inovatívne primárne a predprimárne vzdelávanie**. Pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, teda nadané a talentované deti a žiakov, deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením a deti a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia sa uplatňuje špeciálny prístup k výchovno-vzdelávaciemu procesu.
- ❖ **Košice sú zelené a čisté mesto**. Obyvateľov mesta i jeho návštevníkov minimálne obťažuje najmä hluk, prašnosť, exhaláty, alergény, či iné riziká negatívne ovplyvňujúce zdravie. Samospráva mesta Košice je príkladom v znižovaní spotreby energií vo svojich zariadeniach s pozitívnym vplyvom na kvalitu životného prostredia v meste. Takto ušetrené finančné prostriedky investuje do modernizácie a skvalitňovania infraštruktúry.
- ❖ **Košice sú mesto zážitkov**, v ktorom jeho obyvatelia a návštevníci intenzívne využívajú širokú paletu atraktívnych kultúrnych, športových a relaxačných možností pre trávenie voľného času.
- ❖ **Košice sú mesto komunikujúce a spolupracujúce**, ktoré je spoľahlivým susedom a partnerom pre okolité obce a mestá, pre regionálne, národné a medzinárodné inštitúcie verejnej správy, neziskového a podnikateľského sektora. Samospráva mesta funguje na princípoch otvorenosti voči najširšej verejnosti využívajúc pritom komplexnú elektronizáciu služieb. Informačno-komunikačné technológie sú zavedené do manažérskych a rozhodovacích procesov pre zvýšenie vnútornej efektivity samosprávy.

Programy rozvoja mesta Košice 2015 – 2020

Rozvojové priority budú napĺňané cez osem Programov rozvoja mesta, ktoré definujú ciele rozvoja mesta, opatrenia a súbory navrhovaných aktivít.

Prehľad programov rozvoja mesta:

Program	Ciele
Košice - mesto pracovných príležitostí.	Vytvoriť podmienky pre vznik nových a udržanie existujúcich pracovných príležitostí prostredníctvom získavania externých investícií.
	Podporiť ekonomiku mesta a jeho širšieho regiónu podporou využívania potenciálu odvetví, ktoré vyvolajú ekonomický rast a diverzifikáciu.
Košice – bezpečné mesto.	Zvýšiť ochranu života, zdravia a majetku pred poškodzovaním a ničením kriminálnou činnosťou.
	Znížiť zraniteľnosť a zvýšiť odolnosť mesta na zvláštne a mimoriadne udalosti (technologické a klimatické) prostredníctvom účinného riadenia rizík.
Košice - mesto kvalitnej dopravy.	Zlepšiť dopravnú infraštruktúru, dopravné vybavenie, dopravné značenie a reguláciu dopravy v meste.
	Zvýšiť podiel mestskej hromadnej dopravy (MHD) a cyklo dopravy voči individuálnej automobilovej doprave.
Košice – sociálne mesto.	Mladým rodinám a jednotlivcom s nízkym príjmom zlepšiť vstup na trh práce.
	Skvalitniť sociálne služby a rozšíriť a inovovať ponuku ďalších podľa dopytu pre seniorov, dlhodobo chorých a zdravotne postihnutých občanov.
	Zlepšiť podmienky pre sociálnu inklúziu sociálne odkázaných a sociálne neprispôsobivých občanov.
Košice – mesto inovatívneho predprimárneho a primárneho vzdelávania.	Zlepšiť kľúčové kompetencie žiakov skvalitňovaním podmienok a inovovaním výchovno-vzdelávacieho procesu v základných školách v meste.
	Zlepšiť výchovno-vzdelávací proces žiakov ZŠ so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami: nadané a talentované deti, deti so zdravotným znevýhodnením, deti so sociálne znevýhodneného prostredia a detí s poruchami učenia.
	Zvýšiť hrubú zaškolenosť detí v materských školách.
Košice – mesto kvalitného životného a prírodného prostredia.	Skvalitniť životné a prírodné prostredie na území mesta.
Košice – mesto kultúry, športu a aktívneho oddychu.	Zvýšiť možnosti a rozšíriť ponuku pre uspokojenie variabilných záujmov trávenia voľného času obyvateľmi a návštevníkmi mesta a zapojiť ich ako aktívnych účastníkov alebo divákov do kultúrno-športového diania v meste.
Košice - mesto využívajúce IKT pre efektívne spravovanie.	Rozšíriť a skvalitniť elektronické informačné služby v samospráve mesta a zabezpečiť ich všeobecnú použiteľnosť.
	Optimalizovať a zjednodušiť výkon samosprávnych rozhodovacích procesov využívaním informačno-komunikačných technológií.

Košice - mesto pracovných príležitostí

Mesto Košice má záujem aktívne participovať na riešení zamestnanosti, má záujem udržať v meste čo najviac absolventov mnohých stredných a vysokých škôl pôsobiacich na území mesta Košice. V poslednom období sa v meste intenzívne rozvinul priemysel informačno-komunikačných technológií, ktorý už teraz je jedným z najväčších zamestnávateľov. V minulom období Košice vstúpili do najznámejšieho a najväčšieho klastra fungujúceho v meste - IT Valley. Aktívna účasť mesta sa v klasi prejavuje najmä v oblasti propagácie, investícií, vzdelávania a tvorby nových pracovných príležitostí. Spolupracuje aj pri vyhľadávaní potenciálnych investorov v oblasti IT a komunikácii. V tomto období došlo k vysokému nárastu počtu subjektov poskytujúcich produkty s vyššou pridanou hodnotou, a to najmä v sektore IKT. V Košiciach sa etablovala firma AT&T, nárast zaznamenal T-Systems či IBM. Podľa prognóz IT Valley, by počet zamestnancov v IT sektore v Košiciach mal zo 6 000 vzrásť do roku 2020 na 10-tisíc.¹ Bola založená SAP Akadémia (2013), ktorá tiež predpokladá vytvorenie množstva pracovných miest v najbližších rokoch (potenciál vytvorenia 900 až 1200 miest). Súčasne v predchádzajúcom období prebehol proces prípravy a implementácie projektu Európske hlavné mesto kultúry 2013, ktorý vytvoril podmienky pre vznik kreatívneho priemyslu v Košiciach a okolí, ako predpokladu ďalšieho postupného nárastu pracovných miest s vysokou pridanou hodnotou.

Súčasná nezamestnanosť v Košiciach (ako priemer za Košice I.-IV) je ku koncu roku 2014 - 9,84% a je výrazne nižšia ako slovenský priemer, ale stále pomerne vysoká na potenciál, aký mesto pre zvyšovanie zamestnanosti má. Mnoho kvalifikovaných disponibilných pracovných síl opúšťa mesto za prácou, kedy jeden z dôvodov je nízka ponuka pracovných miest vyžadujúcich si ich úroveň kvalifikácie. Súčasne na území mesta je potrebné podporovať vytváranie všetkých pracovných miest, aby ľudia čo chcú pracovať dostali v meste príležitostí a nedostávali sa do siete sociálnych podpôr.

Dôležitá je podpora etablovania takých firiem, ktoré nespotrebujú veľa energie, nepotrebujú dovážať veľa surovín a majú produkčné procesy, ktoré minimálne znečisťujú ovzdušie a ďalšie zložky životného prostredia, ktorého kvalita je pre obyvateľov a návštevníkom mesta kľúčová.

CIEĽ 1:

Vytvoriť podmienky pre vznik nových a udržanie existujúcich pracovných príležitostí prostredníctvom získavania externých investícií.

Indikátory výsledku:

- *Počet etablovaných subjektov.*
- *Počet novovytvorených pracovných miest.*

Opatrenie 1.1:

Systematizovanie ingerencie mesta pri procese získavania a udržania investícií (vytvorenie komplexného programu).

---

¹<http://www.itvalley.sk/>

Opatrenie 1.2:

Marketing mesta ako vhodného miesta pre investície.

CIEĽ 2:

Podporiť ekonomiku mesta a jeho širšieho regiónu podporou využívania potenciálu odvetví, ktoré vyvolajú ekonomický rast a diverzifikáciu.

Indikátor výsledku:

- *Definovaná stratégia, nástroje a financovanie systému podpory odvetví*

Opatrenie 2.1:

Vytvorenie partnerstiev, ich inštitucionalizácia a spolupráca na podporu rozvoja kreatívneho priemyslu.

Opatrenie 2.2:

Vytvorenie kreatívnych centier pre podporu podnikania v kreatívnom priemysle.

Opatrenie 2.3:

Vytvorenie systému služieb pre podporu podnikania.

Košice - bezpečné mesto

Pocit bezpečia je základným predpokladom kvality života v meste. Mesto Košice, ako druhé najväčšie mesto na Slovensku, je miestom ekonomického rozvoja a vysokej kultúrnej úrovne, no nevyhnutne sa stáva i miestom, kde sú problémy spoločnosti ako kriminalita pociťované najakútnejšie. Vandalizmus, výtržníctvo a krádeže, najmä v lokalitách a priestoroch s vyššou koncentráciou ľudí, ako aj ohrozenie bezpečnosti občanov ako účastníkov cestnej premávky v meste, negatívne ovplyvňujú subjektívny pocit bezpečia obyvateľov a návštevníkov. Zároveň je bezpečnosť, teda zdravie a život obyvateľov či návštevníkov mesta, ako aj ich majetok a majetok samotného mesta, významne ohrozený dopadmi zmeny klímy vo forme stále častejších extrémov počasia a ich následkov (ako sú záplavy, vlny horúčav, víchrice, suchá), ale aj ďalšími, najmä technologickými, mimoriadnymi udalosťami (za obdobie rokov 2009 - 2013 vzniklo v Košiciach viacero mimoriadnych udalostí s celkovou finančnou škodou 9 540 800 €).

V rámci obdobia 2009-2014 sa činnosti mesta zamerali na prevenciu vzniku kriminality najmä prostredníctvom osvetovej činnosti vo forme prednášok (MsP realizovala 430 prednášok s počtom účastníkov viac ako 20tis.) a na posilnenie personálnych (nárast počtu policajtov o 78) aj materiálnych kapacít mestskej polície. Rozšírený bol aj kamerový systém v meste o 45 kamier; v súčasnosti je na území mesta funkčných 83 kamier. Mesto realizovalo viacero významných investícií za účelom ochrany pred povodňami (úprava hrádze Hornádu, prehĺbenie rigolov a pod.) a sanovania zosuvných území. Zlepšila sa aj pripravenosť záchranných zložiek na zásah v prípade mimoriadnych udalostí (vytvorený bol "Systém síl a prostriedkov na podporu krízového riadenia") a zrealizované boli viaceré aktivity na zlepšenie sebaochrany obyvateľov mesta v prípade takýchto udalostí.

Bezpečnosť zostáva významnou rozvojovou prioritou mesta aj v nadchádzajúcom plánovacom období. V rámci kriminálnej bezpečnosti sa budú aktivity aj naďalej sústreďovať na zlepšenie schopnosti obyvateľov predchádzať ich vzniku, chrániť sa a správne konať v prípade, že sú účastníkom alebo svedkom protiprávneho konania. Aktivity budú zamerané aj na ďalší personálny i materiálny rozvoj mestskej polície a plánované sú investície na zvýšenie pocitu bezpečia vo verejných priestoroch (kamerový systém, verejné osvetlenie).

V rámci prípravy mesta na zvláštne a mimoriadne udalosti, ako jednej z dôležitých povinností, sa aktivity sústredia na zavedenie koncepčného a systematického prístupu k adaptácii sa na očakávané dopady zmeny klímy, ako aj k ďalším technologickým rizikám, s cieľom tieto riziká poznať a predchádzať ich vzniku v čo najväčšej možnej miere. Realizované budú aj aktivity v oblasti prípravy a koordinácie profesionálnych záchranných zložiek a dobrovoľných organizácií na reakciu v prípade vzniku takýchto udalostí, vrátane zlepšenia materiálnych podmienok pre účinnosť samotného zásahu. Nemalá pozornosť bude venovaná aj osvete a zvyšovaniu vedomostí a schopnosti vlastnej ochrany samotnými obyvateľmi mesta.

CIEĽ 1:

Zvýšiť ochranu života, zdravia a majetku pred poškodzovaním a ničením kriminálnou činnosťou.

Indikátory výsledku:

- *Vyššia objasnenosť priestupkov a trestných činov majetkovej a násilnej kriminality (v porovnaní s rokom 2014).*
- *Znížený pomer spáchaných priestupkov a trestných činov voči priemeru v mestách na Slovensku (v porovnaní s rokom 2014.)*
- *Zvýšený pocit bezpečnosti/ spokojnosti s bezpečnosťou obyvateľov a návštevníkov mesta.*
- ...

Opatrenie 1.1:

Zapojenie verejnosti do ochrany života, zdravia a majetku v meste (chrániť seba a byť vnímavý k ochrane ostatných).

Opatrenie 1.2:

Zefektívnenie a zvýšenie účinnosti činnosti mestskej polície v spolupráci so štátnou políciou.

Opatrenie 1.3:

Zlepšenie stavu osvetlenia najviac rizikových verejných priestorov z hľadiska bezpečnosti.

CIEĽ 2:

Znížiť zraniteľnosť a zvýšiť odolnosť mesta na zvláštne a mimoriadne udalosti (technologické a klimatické) prostredníctvom účinného riadenia rizík.

Indikátory výsledku:

- *Výška investícií do preventívnych opatrení na území mesta.*
- *Výška škody spôsobená zvláštnymi a mimoriadnymi udalosťami.*
- *Množstvo obetí a zdravotných postihnutí následkom zvláštnych a mimoriadnych udalostí.*
- ...

Opatrenie 2.1:

Dosiahnutie profesionálnej pripravenosti orgánov krízového riadenia a jednotiek civilnej ochrany pripravovaných na riešenie mimoriadnych udalostí a krízových situácií na území mesta Košice.

Opatrenie 2.2:

Zlepšenie podmienok pre vyššiu účinnosť zásahu záchranných zložiek v meste Košice.

Opatrenie 2.3:

Zlepšenie povedomia verejnosti ako sa správať v čase zvláštnych a mimoriadnych udalostí a zvýšenie schopnosti sebaochrany obyvateľstva.

Opatrenie 2.4.:

Adaptovanie sa na nepriaznivé dopady zmeny klímy (zvýšená frekvencia a intenzita povodní, búrok, súch, vln horúčav).

Košice - mesto kvalitnej dopravy

Na základe porovnania stavu v oblasti dopravy v období 2009-2014 je možné skonštatovať, že počet aut a intenzita automobilovej dopravy v meste Košice, obdobne ako v celej Európe, neustále narastá najmä na dôležitých križovatkách a hlavných cestných ťahoch.

To vedie k zvýšeniu času prejazdu resp. dosiahnutia dopravného cieľa, k vzniku extrémnych dopravných kongescií, k zvýšeniu nehodovosti a zhoršeniu stavu ŽP v meste vplyvom zvýšeného hluku, prašnosti a produkcie emisií z dopravy.

Uvedený stav nastáva najmä vo väzbe na nedostatočnú preferenciu verejnej osobnej dopravy v meste pracujúcimi a študujúcimi obyvateľmi mesta a jeho okolia, či s ohľadom na nákladnú dopravu v súvislosti s funkciou mesta ako významného ekonomického centra Východného Slovenska. K situácií významne prispievajú aj nedobudované obchvatové komunikácie hlavných tranzitujúcich ťahov vedúcich cez mesto. So zvyšujúcou sa motorizáciou výrazne stúpa dopravný tlak na stred mesta, ale s rastúcou cenovou dostupnosťou osobných motorových vozidiel sa tento problém zvýraznil aj v samotných obytných zónach. Nedostatok zelene v uličných parteroch tiež prispieva k emisnej záťaži mesta.

V rámci hodnotenia plnenia cieľov v oblasti dopravy za obdobie 2009-2014 je možné konštatovať, že toto obdobie bolo zamerané najmä na prípravu na realizáciu investícií vo forme potrebnej dokumentácie pre koncepčné riešenia dopravy (štúdie, analýzy, plány, riešenia IKD, veľké dopravné projekty pre EÚ fondy...). Zrealizované boli aj investície do údržby a rekonštrukcie/ sanovania vybraných komunikácií a mostných objektov základného komunikačného systému mesta (9 aktivít), v rámci zvýšenia konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy (VOD) sa začala zrealizovať obnova vozového parku električkovej dopravy vrátane koľajových tratí a trakčného vedenia, zakúpené boli autobusy (146) a na zatraktívnenie používania VOD bola zavedená aj mestská karta.

Ciele a opatrenia stanovené na nadchádzajúce plánovacie obdobie 2015 – 2020 vychádzajú zo súčasného stavu a identifikovaných problémov a príležitostí, z doteraz realizovaných rozvojových aktivít a stavajú na spracovaných koncepčných dokumentoch, ktoré tak dopravné projekty a aktivity posúvajú do ich realizačnej fázy.

Ciele sú zamerané na zlepšenie cestnej infraštruktúry, dopravného vybavenia a značenia a lepšiu reguláciu dopravy za účelom odklonu tranzitnej dopravy mimo zastavané územie mesta, s cieľom zvýšenia plynulosti dopravy a bezpečnosti účastníkov cestnej premávky. Významná pozornosť je venovaná vytváraniu podmienok pre zlepšenie mobility zdravotne postihnutých (bezbariérové mesto). V súlade s trendmi EÚ podporované sú aktivity na zvýšenie miery využívania verejnej dopravy, zlepšením jej kvality, rýchlosti a komfortu a posilnením a integrovaním väzieb mestskej dopravy s prímestskou. Z hľadiska alternatívnych foriem dopravy sú ciele zamerané na systematické budovanie cyklodopravnej infraštruktúry a podporu jej využívania obyvateľmi a návštevníkmi mesta ako alternatívy k individuálnej osobnej doprave. V neposlednej rade stratégia navrhuje systematicky riešiť vysoký deficit statickej dopravy jednak v centrálnej mestskej zóne, ale aj na sídliskách, a to budovaním záchytných parkovísk a zavedením účinnej regulácie parkovania. K zlepšeniu kvality ovzdušia (znečisťovanie ovzdušia spôsobované mobilnými zdrojmi znečistenia) prispeje výsadba zelene pri cestách, v uliciach a na parkoviskách.

CIEĽ 1:

Zlepšiť dopravnú infraštruktúru, dopravné vybavenie, dopravné značenie a reguláciu dopravy v meste.

Indikátory výsledku:

- *Zvýšenie dopravnej priepustnosti na základnej dopravnej komunikačnej sieti mesta.*
- *Zníženie množstva a dĺžky kongescií.*
- *Znížená hlučnosť, prašnosť a množstvo emisií z dopravy.*

Opatrenie 1.1:

Doplnenie dopravnej infraštruktúry na odklon dopravy z najviac frekventovaných miest.

Opatrenie 1.2:

Dobudovanie a rekonštrukcia dopravnej komunikačnej siete, rekonštrukcia a doplnenie dopravného vybavenia a dopravného značenia.

Opatrenie 1.3:

Zvýšenie bezbariérovosti dopravy (hendikepovaní, osoby s kočíkmi, seniori...).

Opatrenie 1.4:

Zvýšenie kapacity parkovacích miest.

Opatrenie 1.5 :

Regulácia parkovania v centrálnej mestskej zóne a na sídliskách.

CIEĽ 2:

Zvýšiť podiel mestskej hromadnej dopravy (MHD) a cyklodopravy voči individuálnej automobilovej doprave.

Indikátory výsledku:

- *Zvýšený počet cestujúcich v MHD.*
- *Zvýšený počet ľudí využívajúcich na cestu do práce a na ostatné sociálne potreby (nákup, návšteva školy, návšteva udalostí, vybavovanie a pod.) bicykel (cez prieskum).*

Opatrenie 2.1:

Zavedenie Integrovaného dopravného systému (pokračovanie v začatom procese zavádzania IDS).

Opatrenie 2.2:

Zvýšenie atraktívnosti mestskej hromadnej dopravy a komfortu v prostriedkoch MHD.

Opatrenie 2.3:

Vybudovanie cyklopravnej infraštruktúry a vytvorenie podmienok pre jej využívanie.

Program priamo nadväzuje na doteraz realizované aktivity „Mesta rodiny“ v oblasti sociálnych služieb a bytovej politiky a zároveň berie do úvahy nové skutočnosti, trendy, problémy a výzvy. Rozvoj sociálnych služieb pre seniorov, dlhodobo chorých a zdravotne postihnutých občanov je do budúcnosti plánovaný v súlade s európskym i národným trendom postaveným na deinštitucionalizácii a humanizácii, ktorý preferuje starostlivosť v domácom prostredí klienta. To si vyžaduje neustále inovovať, rozširovať a skvalitňovať ponuku ďalších sociálnych služieb a podporných služieb sociálnej starostlivosti s tým súvisiacich. Demografické prognózy upozorňujú nielen na absolútny a relatívny nárast starších osôb v populácii, ale aj na každoročne narastajúci počet klientov so špeciálnymi diagnózami, ktorí potrebujú osobitný prístup a špeciálne sociálne služby. Významným prvkom, vedúcim k skvalitňovaniu života mnohých cieľových skupín odkázaných na sociálne služby a lepšej integrácii do spoločnosti, je zohľadnenie princípu debarierizácie verejných priestranstiev a objektov.

Koncepcným základom celého programu je pomoc tým, ktorí to najviac potrebujú. Okrem objektívne znevýhodnených vyššie spomenutých cieľových skupín sa ako ďalšie dôležité ukazujú sociálne odkázaní a neprispôsobiví občania a občania s nízkym príjmom. Diferencovať medzi týmito skupinami sa ukazuje ako veľmi žiaduce, nakoľko rozdielna východisková situácia, ako aj očakávané dopady, vyžadujú iný typ aktivít a opatrení. Kým pomoc pre sociálne odkázaných a neprispôsobivých je ponímaná ako ponuka komplexných služieb určená na sociálnu inklúziu a zlepšenie základných životných podmienok, opatrenia pre nízkopríjmovú cieľovú skupinu sú zamerané na jednotlivcov a mladé rodiny, ktoré majú vôľu a záujem vstupovať a zotrvať na trhu práce. Z hľadiska rozvoja mesta je „štartovacia“ pomoc tejto cieľovej skupine mimoriadne dôležitá, najmä s ohľadom na elimináciu migrácie, podporu rodiny, či príspevku k zamedzeniu prepadu do skupiny sociálne odkázaných občanov. Návrh aktivít zohľadňuje najmä výsledky diskusie v pracovnej skupine, aktivity z Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Košice a programu „Mesto rodiny“ zo schváleného programového rozpočtu mesta.

CIEĽ 1:

Mladým rodinám a jednotlivcom s nízkym príjmom zlepšiť vstup na trh práce.

Indikátory výsledku:

- *Miera uspokojenia záujmu o mestské nájomné bývanie.*
- *Miera uspokojenia záujmu o miesto v zariadeniach pre deti do 3 rokov.*

Opatrenie 1.1.:

Zabezpečenie dostupného mestského nájomného bývania.

Opatrenie 1.2.:

Podpora rozšírenia ponuky zariadení pre umiestnenie detí do 3 rokov.

CIEĽ 2:

Skvalitniť sociálne služby a rozšíriť a inovovať ponuku ďalších podľa dopytu pre seniorov, dlhodobo chorých a zdravotne postihnutých občanov.

Indikátor výsledku:

- *Spokojnosť klientov s kvalitou a rozsahom sociálnych služieb (zistená prieskumom).*

Opatrenie 2.1:

Zvýšenie dostupnosti² opatrovateľskej služby v domácom prostredí a ambulantných sociálnych služieb.

Opatrenie 2.2:

Zlepšenie pobytových sociálnych služieb.

Opatrenie 2.3:

Debarierizácia verejných priestorov (aj vo väzbe na školstvo, zdravotníctvo, kultúru, dopravu a verejné služby).

Opatrenie 2.4:

Zvýšenie efektívnosti koordinácie poskytovania sociálnych služieb verejnými a neverejnými poskytovateľmi na území mesta.

Opatrenie 2.5:

Zlepšenie podmienok pre uplatnenie zdravotne postihnutých občanov na trhu práce.

CIEĽ 3:

Zlepšiť podmienky pre sociálnu inklúziu sociálne odkázaných a sociálne neprispôsobivých občanov.

Indikátor výsledku:

- *Medziročný nárast počtu poberateľov dávok v hmotnej núdzi, ktorí opustia systém tzv. osobitného príjemcu na dávky v hmotnej núdzi.*

Opatrenie 3.1.:

Poskytovanie profesionálneho komplexného sociálneho poradenstva a prevencie.

Opatrenie 3.2.:

Zvyšovanie kvality a účinnosti terénnej sociálnej práce a komunitných činností.

---

² Dostupnosť sociálnej služby je definovaná najmä cez jej variabilitu, cenu a komplexnosť.

Opatrenie 3.3.:

Zabezpečenie a skvalitňovanie nízkoštandardného bývania.

Košice - mesto inovatívneho predprimárneho a primárneho vzdelávania

Oblasť vzdelávania je orientovaná na predprimárne a primárne vzdelávanie. Na rozdiel od predchádzajúceho PHSR mesta Košice na roky 2009 – 2015, kde bolo vzdelávanie prierezovou témou, je v tomto aktualizovanom dokumente odvetvovou oblasťou.

Kým v PHSR 2009 – 2015 boli ciele a opatrenia v oblasti školskej infraštruktúry zamerané hlavne na základné školy (*za toto obdobie bolo komplexne zrekonštruovaných z ROP 5 základných škôl a 1 materská škola v celkovom objeme 8 431 000 EUR, v rokoch 2011-2014 bolo do infraštruktúry ZŠ investovaných ďalších 1 066 000 EUR a do školských zariadení skoro 1 900 000 EUR*), súčasťou aktualizovaného PHSR 2015 – 2020 je, okrem pokračovania rekonštrukcie školskej infraštruktúry základného školstva, definovaný cieľ a opatrenia pre rekonštrukciu a modernizáciu materských škôl (*v rokoch 2013-2014 mesto z vlastného rozpočtu a dotácie vlády investovalo do rekonštrukcie materských škôl 141 300 EUR*).

Súčasťou rekonštrukcií školskej infraštruktúry je aj potreba rekonštrukcie školských areálov a pokračovanie budovania ihrísk a športovísk. Analýza ukázala, že všetky nové, resp. obnovené ihriská (14 pri 9tich školách) sú maximálne využívané tak v doobedňajších hodinách na vyučovací proces, ako aj v odpoľudňajších hodinách hlavne športovými krúžkami škôl a športovými klubmi na tréningový proces, resp. ich využíva široká verejnosť. Táto časť stratégie je úzko previazaná so stratégiou v oblasti športových voľnočasových aktivít a aktívneho oddychu.

Rovnako je potrebné pokračovať v modernizácii vybavenia škôl. Kým v MŠ sa jedná najmä o modernizáciu základného vybavenia, v ZŠ je potrebné modernizovať odborné učebne podľa európskych štandardov. V období 2009 – 2014 v rámci projektov boli v ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Košice vybavené jazykové laboratóriá, modernizované boli najmä učebne informatiky a odborné učebne chémie, fyziky a biológie (*podľa informácií zo základných škôl bolo zmodernizovaných 38 učební informatiky z celkového počtu 73 a 13 bolo novo zriadených; len 4 ZŠ nemajú zriadené učebne informatiky, z 36 škôl má zriadené učebne cudzích jazykov 17 škôl*).

Program rozvoja mesta na ďalšie obdobie 2015 – 2020 (2025) sa venuje zlepšovaniu podmienok výchovy a vzdelávania narastajúcemu počtu detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami hlavne v ZŠ. A to najmä deťom a žiakom nadaným/talentovaným a deťom, žiakom so zdravotným znevýhodnením, so zmenami správania sa a deťom a žiakom so sociálne znevýhodneného prostredia. Východiskom pre plnenie tohto cieľa sú aj prvé skúsenosti zo zrealizovaných projektov zameraných na zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunit, na integrovanú výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Jednou z prijatých koncepcií na úrovni Mesta Košice je „Koncepcia politiky mesta vo vzťahu k deťom a mládeži“ ako záväzok mesta pripraviť podmienky na zapojenie samosprávy do EÚ programu “Mládež v akcii” v rámci projektu Slovenského inštitútu mládeže – IUVENTA „Partnerstvo – vzdelávanie pre samosprávy v oblasti mládežníckej politiky a práce s mládežou”. Koncepcia má prierezový charakter s dopadom na viacero oblastí rozvoja mesta (sociálne služby, bezpečnosť, životné prostredie, kultúra, šport, spravovanie mesta). Súčasťou predprimárneho a primárneho vzdelávania je priorita koncepcie: „Vzdelávanie a odborná príprava na vzdelávanie“ a zakomponovanie jej jedného z cieľov - „Zabezpečiť kvalitné vzdelávanie detí a mladých ľudí spolu s podporou neformálneho vzdelávania a celoživotného vzdelávania“.

Celoživotné vzdelávanie je v Programe rozvoja mesta 2015 – 2020 (2025) súčasťou vzdelávania a vzdelávacích aktivít v oblastiach bezpečnosť, životné prostredie a environmentálna výchova, podpora rozvoja pracovných príležitostí, voľný čas.

CIEĽ 1:

Zlepšiť kľúčové kompetencie žiakov skvalitňovaním podmienok a inovovaním výchovno-vzdelávacieho procesu v základných školách v meste.

Indikátor výsledku:

- *Výsledky monitoru v porovnaní s priemermi SR, resp. medziročné porovnanie.*

Opatrenie 1.1:

Zlepšenie a modernizácia vybavenosti jazykových a odborných učební a laboratórií základných škôl modernou didaktickou technikou.

Opatrenie 1.2:

Zlepšenie stavebno-technického stavu školskej infraštruktúry (objektov a areálov základných škôl).

Opatrenie 1.3:

Inovovanie výchovno – vzdelávacieho procesu a zavedenie nových foriem a metód výchovy a vzdelávania.

CIEĽ 2:

Zlepšiť výchovno-vzdelávací proces žiakov ZŠ so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami: nadané a talentované deti, deti so zdravotným znevýhodnením, deti zo sociálne znevýhodneného prostredia a deti s poruchami učenia.

Indikátor výsledku:

- *Výsledky monitoru/ resp. iného špecializovaného testovania v medziročnom vývoji.*

Opatrenie 2.1:

Zlepšenie podmienok pre výchovu a vzdelávanie mimoriadne nadaných detí.

Opatrenie 2.2:

Zlepšenie podmienok pre integráciu, výchovu a vzdelávanie narastajúceho počtu detí so zdravotným/mentálnym postihnutím, detí zo sociálne znevýhodneného prostredia a detí s poruchami učenia.

CIEĽ 3:

Zvýšiť hrubú zaškolenosť detí v materských školách.

Indikátor výsledku:

- *Úroveň hrubej zaškolenosti detí.*

Opatrenie 3.1.:

Rekonštrukcia, vybavenie a modernizácia budov a areálov materských škôl súčasne s rozširovaním kapacít.

Opatrenie 3.2.:

Zlepšenie podmienok pre výchovu a vzdelávanie pre narastajúci počet detí v materských školách.

Košice - mesto kvalitného životného a prírodného prostredia

Stratégia pre skvalitnenia životného a prírodného prostredia mesta je definovaná najmä cez zložky ŽP s dopadom ich stavu na zdravie ľudí. V súčasnosti sa ukazuje, že stav zložiek a prvkov životného a prírodného prostredia v meste Košice je často nevyhovujúci. Najviac znečistené je v Košiciach ovzdušie, kde je dlhodobo, v rámci SR, najviac znečisťujúcich látok. Lokálne imisné znečistenie ovzdušia v niektorých lokalitách prekračuje legislatívou určené limitné hodnoty pre tuhé znečisťujúce látky PM₁₀ i PM_{2,5}.

Najväčší podiel na znečistení ovzdušia majú U.S. Steel Košice (patrí v rámci všetkých veľkých zdrojov znečistenia ovzdušia v SR k najväčším znečisťovateľom ovzdušia) a tepláreň TEKO Košice. K zdrojom znečistenia ovzdušia v Košiciach (najmä CO, NO_x, VOC, výfukové plyny, sekundárna prašnosť) stále viac patrí automobilová doprava, čím negatívne ovplyvňuje ovzdušie v dýchacej zóne človeka.

Pre silne znečistené ovzdušie bol pre katastrálne územie mesta Košice a územia obcí Bočiar, Haniska, Sokolany a Veľká Ida vypracovaný v súlade so zákonom č. 137/2010 Z. z. o ovzduší a v gescii MŽP SR *Program na zlepšenie kvality ovzdušia v oblasti riadenia kvality ovzdušia* (2013), ktorého opatrenia sa stávajú aj súčasťou tohto Programu rozvoja mesta.

Kľúčovým nástrojom zlepšovania environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach je zeleň, kde v zmysle Urbanistickej štúdie Mestská zeleň v Košiciach, ktorá ako hlavné negatíva identifikuje nedostatok parkových plôch, nedostatok zelene v mestských častiach s prevažujúcou sídliskovou zástavbou, nepripravenosť potrebnej dokumentácie pre tvorbu zelene i nevyužitý Hornád ako pre podporu biodiverzity a ekologickej stability územia, ale aj ako prvok pre rekreačné využitie.

Podľa sťažností, podávaných na RÚVZ, obyvateľov mesta najviac obťažuje hluk. Pre mesto Košice je potrebné, v nadväznosti na vypracované „*Strategické hlukové mapy vybraných komunikácií na území mesta Košice*“ a v súlade s legislatívou, vypracovať akčný plán na riešenie účinkov hluku, vrátane jeho znižovania.

Stratégia v tejto oblasti je zameraná aj na oblasť odpadového hospodárstva (zvyšovanie množstva zhodnocovaného biologicky rozložiteľného odpadu, nová kapacita pre zber odpadov) ako aj na iniciovanie a revitalizáciu/sanáciu starých environmentálnych záťaží na území mesta, kde povinnou osobou je súkromný majiteľ. Zákonnými povinnosťami, ktoré majú vplyv na kvalitu životného prostredia v meste a sú obsahom stratégie, je oblasť energetiky, ale aj oblasť zabezpečovania čistoty a hygieny v meste (likvidácia čiernych skládok, deratizácia obydli, likvidácia vrakov, invázií a vysoko alergénnych rastlín a pod.) Ako preventívne opatrenie je v stratégii definované opatrenie na zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov a pozitívnu zmenu správania sa k svojmu prostrediu.

Vzhľadom na veľmi široký záber oblasti životného prostredia (zložky ŽP, prírodné prvky, envi-záťaž, energetika...) jedno z dôležitých opatrení pre skvalitňovanie ŽP v meste je zamerané na posilnenie a zefektívnenie manažmentu ŽP a koordinácie mnohých subjektov, ktorých činnosti majú dopad na stav životného prostredia mesta, a ktoré majú priamu zodpovednosť za určitú časť ŽP.

CIEĽ 1:

Skvalitniť životné a prírodné prostredie na území mesta.

Indikátory výsledku:

- Zlepšenie stavu zložiek ŽP vo vybraných ukazovateľoch (najmä ovzdušie, voda).
- Zvýšenie množstva vyseparovaných zložiek z komunálneho odpadu.
- Množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu v kg/obyvateľa a rok.
- Zníženie spotreby energií pri prevádzke budov vo vlastníctve mesta.
- Výmera parkovej zelene v m² na obyvateľa.
- Dostupnosť parkov do 300 m.

Opatrenie 1.1:

Zníženie výskytu prachových zložiek (častíc PM₁₀ a PM_{2,5}) v meste.

Opatrenie 1.2:

Sanácia environmentálnych záťaží a predpokladaných environmentálnych záťaží.

Opatrenie 1.3:

Zvýšenie energetickej efektívnosti a využívania alternatívnych zdrojov energie na prevádzku budov a zariadení vo vlastníctve mesta.

Opatrenie 1.4:

Zvýšenie množstva a skvalitnenie verejnej zelene na území mesta.

Opatrenie 1.5:

Optimalizácia systému odpadového hospodárstva a dobudovanie potrebnej infraštruktúry.

Opatrenie 1.6:

Odstránenie antropogénnych a prírodných prvkov/javov s negatívnym vplyvom na zdravie obyvateľov a územie mesta.

Opatrenie 1.7:

Zlepšenie správania sa obyvateľov mesta k prostrediu, v ktorom žijú; zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov Košíc.

Opatrenie 1.8:

Zefektívnenie manažmentu ŽP na území mesta samosprávou mesta Košice.

Košice – mesto kultúry, športu a aktívneho oddychu

Program je koncepcne nastavený na cieľovú skupinu obyvateľov a návštevníkov mesta, ktorým chce poskytnúť atraktívne a variabilné možnosti na aktívne trávenie voľného času. Základný priestor predstavuje oblasť kultúry a oblasť športu.

Ciele a opatrenia pre oblasť kultúry priamo nadväzujú na množstvo uskutočnených aktivít realizovaných v predchádzajúcom období v prioritě „Mesto kultúry“, ktorého základ tvoril projekt EHMK 2013. V uplynulých rokoch bola dobudovaná najmä technická infraštruktúra (bolo realizovaných 20 investičných projektov) a celkovo bolo v rámci EHMK preinvestovaných viac ako 62 miliónov eur. Do budúca sa ukazuje ako kľúčové pokračovať najmä v práci s publikom tak, aby vybudovaná infraštruktúra bola cez rôznorodú ponuku kultúrnych aktivít (klasických aj alternatívnych) maximálne prístupná, využívaná a dlhodobo funkčne udržateľná.

Čo sa týka rozvoja športu v meste Košice, možno konštatovať, že kým záujem a nadšenie obyvateľov športovať (aj vďaka organizovaniu rôznych športových podujatí) medziročne narastá, zostáva výzvou dobudovanie a modernizovanie špecifickej športovej infraštruktúry a jej otváranie pre širokú verejnosť.

Košice sú dnes príznačne každoročne sa opakujúcimi celomestskými podujatiami. Postupne dochádza rozširovaniu a inovovaniu ponuky, ktoré je založené na nových trendoch a špecifických preferenciách obyvateľov a návštevníkov mesta, čo predstavuje dôležitú konkurenčnú výhodu. Okrem tradičných postupov skvalitňovania a inovovania portfólia kultúrnych a športových udalostí, prímestskej rekreácie či iných ďalších možných zaujímavých produktov destinácie mesta Košice (ako je napríklad rozvoj ZOO Košice a pod.) sa ukázalo ako mimoriadne dôležité (aj cez projekt EHMK) podporovať rozvoj dobrovoľníctva, neprofesionálnej kultúry a komunitného života. Tieto piliere sú pre životaschopnosť a udržateľnosť aktivít v oblasti kultúry a športu určených primárne pre obyvateľov mesta nevyhnutným základom. Z tohto dôvodu je vhodné ich v rozvojovej politike mesta zvýrazniť a podporovať (vrátane podpory medzisektorových partnerstiev).

Pre zvýšenie účinnosti destinačného manažmentu a marketingu mesta Košice sú kľúčovým prvkom kultúrne a športové podujatia (najmä národného a medzinárodného charakteru).

V predchádzajúcom období došlo k decentralizácii organizačných procesov smerom k návštevníkom mesta (klaster Košice - Turizmus, značka Visit Košice a pod.) pričom v súčasnosti je ich charakter založený najmä na klientskej a produktovej segmentácii a cielej propagácii širšieho spektra (nielen kultúrnych) aktivít mestského a regionálneho charakteru. Mesto Košice má záujem o komplexnú analýzu a stratégiu rozvoja starostlivosti o návštevníkov mesta tak, aby sa v maximálnej možnej miere využili synergické efekty realizovaných športových a kultúrnych aktivít.

CIEĽ 1:

Zvýšiť možnosti a rozšíriť ponuku pre uspokojenie variabilných záujmov trávenia voľného času obyvateľmi a návštevníkmi mesta a zapojiť ich ako aktívnych účastníkov alebo divákov do kultúrno-športového diania v meste.

Indikátory výsledku:

- *Spokojnosť obyvateľov a návštevníkov s ponukou kultúrnych a športových aktivít (získované prieskumom).*
- *Počet užívateľov ponuky mesta.*
- *Získanie titulu Európske mesto športu.*

Opatrenie 1.1:

Dobudovanie, udržiavanie a sprístupnenie infraštruktúry pre šport a oddych.

Opatrenie 1.2:

Dobudovanie, udržiavanie a sprístupnenie kultúrnej infraštruktúry.

Opatrenie 1.3:

Skvalitňovanie a rozširovanie ponuky podujatí a udalostí

Opatrenie 1.4:

Podpora neprofesionálnej kultúry

Opatrenie 1.5:

Získanie titulu Košice – európske mesto športu 2016

Opatrenie 1.6:

Zvýšenie účinnosti destinačného manažmentu na podporu zvyšovania návštevnosti mesta a účasti obyvateľov a návštevníkov na podujatiach.

Košice - mesto využívajúce IKT pre efektívne spravovanie

Mesto Košice chápe spravovanie ako konanie resp. postupy, v rámci ktorých sa transparentne, participatívne, efektívne a účinne aplikuje voľbami zverená moc, teda ako sú právomoci uplatňované, ako sú prijímané rozhodnutia a ako majú jednotlivé dotknuté subjekty príležitosť ovplyvňovať veci verejné. Idea dobrého spravovania je zviazaná s komplexným rozvojom informačnej spoločnosti a využívaním informačno-komunikačných technológií či už v sektore služieb poskytovaných samosprávou občanom, návštevníkom a podnikateľom, ako aj pri zvyšovaní kvality práce a optimalizácii procesov na prepojenie spravovania mesta a mestských častí, resp. jednotlivých útvarov a mestských podnikov.

Služby magistrátu a úradov mestských častí mesta Košice (MČ) sú v súčasnosti verejnosti dostupné pomocou doposiaľ štandardne vnímaných metód ako sú napr.: osobná návšteva úradu, papierová pošta, telefonický rozhovor, či informovanie občanov prostredníctvom webovej stránky. Vývoj spoločnosti si v ostatnom čase vyžaduje sprístupnenie služieb úradu verejnosti prostredníctvom moderných elektronických komunikačných kanálov bez potreby osobnej návštevy úradu.

V rámci tejto priority samospráva mesta zmodernizuje a zefektívni procesy na magistráte a úradoch MČ, pripraví prostredie pre „bezpapierový“ úrad (ako napr.: on-line formuláre pre podanie, a elektronické rozhodnutia v riešených veciach). Interné procesy úradu budú po optimalizácii obohatené o možnosti on-line sumárnych správ, čo napomôže efektívnym manažérskym rozhodnutiam. Prostredníctvom elektronizácie procesov sa zároveň mesto pripraví na plánované legislatívne zmeny pre poskytovanie elektronických služieb ako napr. súlad s návrhom zákona o elektronizácii administratívnych procesov a výkon verejnej moci elektronickou cestou, a kodifikácia elektronickej komunikácie ako nosnej platformy komunikácie verejnej správy navonok aj dovnútra.

CIEĽ 1:

Rozšíriť a skvalitniť elektronické informačné služby a zabezpečiť ich všeobecnú použiteľnosť.

Indikátor výsledku:

- *Spokojnosť klientov s poskytovaním digitálnych služieb (zistené prieskumom).*

Opatrenie 1.2.:

Digitalizácia dát a ich sprístupnenie.

Opatrenie 1.3.:

Vytvorenie podmienok pre aktívne využívanie elektronických služieb verejnosťou.

Opatrenie 1.4:

Novelizácia súvisiacej mestskej legislatívy a smerníc.

CIEĽ 2:

Optimalizovať a zjednodušiť výkon samosprávnych rozhodovacích procesov cez využívanie informačno-komunikačných technológií.

Indikátor výsledku:

- *Dĺžka procesov pre vydanie rozhodnutia.*
- *Overiteľnosť zdôvodnenia rozhodnutia.*

Opatrenie 2.1.:

Zvýšenie odbornej kapacity pracovníkov samosprávy pre využívanie IKT.

Opatrenie 2.2.:

Zabezpečenie komplexnosti disponibilných údajov.

Opatrenie 2.3.

Zavedenie povinnosti využívať spoločné informačné systémy (napr. GIS) v rozhodovacích procesoch.

Základná terminológia

Akčný plán/Plán aktivít je výber z plánovanej série aktivít určenej na dosiahnutie cieľov rozvojového plánu mesta, ktorých realizácia je plánovaná v stanovenom období (jeden rok). Je základným nástrojom pre realizáciu rozvojového plánu.

Aktivita sú súbory činnosti, alebo projekty, ktoré je potrebné pri dosahovaní opatrení a cieľa vykonať.

Cieľ je stav, ktorý chceme dosiahnuť. Mal by byť zameraný na odstránenie problému či prekážky, či využitie potenciálu alebo príležitosti.

Dopad je stav, ktorý nastane, resp. by mal nastať, keď budú naplnené ciele projektu/programu a dosiahnu sa plánované výstupy a výsledky. Dopad môže byť pozitívny (napr. príchod nových investorov, väčšia zamestnanosť, nižšia kriminalita, intenzívnejšia cezhraničná spolupráca), ale aj negatívny (poškodenie životného prostredia, úbytok neobnoviteľných zdrojov, zníženie vyváženého rozvoja územia a pod.)

Ekonomickým rozvojom sa rozumie zvyšovanie životnej úrovne a blahobytu obyvateľstva. Je to dlhodobý proces, ktorý sa vzťahuje na súhrn ekonomických a sociálnych štruktúr a sleduje hospodárske záujmy (tvorba zisku a rast obratu z výroby, predaja a služieb).

Hodnotenie programu alebo jeho jednotlivých častí má za cieľ vyhodnotiť (po etapách, na konci realizácie a pod.) naplnenie stanovených cieľov a dosiahnutie žiadanych výsledkov.

Konkurencieschopnosť mesta je schopnosť mesta súťažiť s inými mestami tzn. poskytnúť takú kvalitu života, ktorá je prítiažlivá nielen pre obyvateľov, ale aj pre návštevníkov mesta ako aj potenciálnych investorov.

Marginalizované skupiny sú skupiny obyvateľov, ktoré sú vlastným pričinením alebo vonkajším vplyvom vylúčené z hospodárskeho, sociálneho, kultúrneho života majoritnej spoločnosti alebo je ich prístup k nemu z akýchkoľvek príčin obmedzený (napr. starší ľudia, ľudia, so zdravotným postihnutím, bezdomovci, prisťahovalci, nezamestnaní, etnické menšiny).

Monitoring - priebežná kontrola realizácie aktivity/programu počas jeho trvania, či plánovaný stav je v súlade s realitou (napr. dodržovanie časového harmonogramu, čerpanie rozpočtu, kvalita výstupov a pod.)

Opatrenie je súbor tematicky súvisiacich aktivít, ktoré môžu byť realizované ako jeden celok.

Potenciál na rozvoj – súhrn vnútorných vlastností a charakteristík/ daností mesta, ktoré môžu byť využité na rozvoj.

Príležitosť na rozvoj predstavuje podnety, potenciál a zdroje vonkajšieho prostredia, ktoré je možné využiť pre rozvoj, alebo pre riešenie problémov.

Problém negatívny stav vecí či záležitosti, resp. prekážka v ceste za uskutočnením cieľa či vízie.

Problémová analýza – štruktúrované skúmanie negatívnych faktorov identifikovaného problému za účelom stanovenia príčin a následkov

Profil mesta je kvantitatívny a kvalitatívny popis daností, stavu, potrieb a východísk mesta. Predstavuje tzv. „snímku“ mesta k danému obdobiu a jeho hlavným účelom je priniesť komplexný obraz o súčasnom stave mesta.

Program je vopred stanovený postup, ktorého účelom je dosiahnuť pozitívnu zmenu v danej problémovej oblasti, resp. dosiahnuť vytýčené ciele.

Rozvoj je proces pozitívnej zmeny v čase a v priestore.

Rozvoj územia je proces zmeny v čase a priestore, ktorý možno chápať ako ekonomicko-sociálne procesy prebiehajúce v prírodno-spoločenskom prostredí daného územia. Tieto procesy by mali využívať a rešpektovať podmienky a zvláštnosti prostredia.

Strategické plánovanie je súbor postupov a nástrojov na prijímanie účinných rozhodnutí, ktoré povedú k splneniu stanovených cieľov. Proces strategického plánovania je určený na to, aby pomohol spoločne znášať zodpovednosť za budúcnosť, budovať konsenzus o budúcnosti a navrhovať stratégie napredovania.

Synergický efekt je efektom spoločenského pôsobenia, súčinnosti, efekt spoločného pôsobenia viacerých prvkov, ktorý je obvykle väčší alebo kvalitatívne lepší než súčet efektov zo samostatného pôsobenia jednotlivých prvkov.

Ukazovateľ / Indikátor je nástroj, pomocou ktorého je možné monitorovať priebeh procesu (programu, projektu) či zmerať dosiahnutie cieľa (existujú kvantitatívne a kvalitatívne ukazovatele).

Vízia je predstava o budúcnosti, ktorá odráža reálny želaný stav tých, ktorí sa na jej tvorbe podieľajú.

Výsledok je kvalitatívna zmena v rozvojovom procese ku ktorému realizácia vytýčených aktivít či projektov prispieva (napr. zvýšenie environmentálneho uvedomenia ľudí, zvýšená návštevnosť mesta, zlepšené podmienky pre šport pre všetkých v meste a pod.). Cieľ je vlastne plánovaný výsledok.

Výstup je konkrétny (hmatateľný) produkt, ktorý vzniká naplnením úlohy, či aktivity, počas programu/projektu, resp. na jeho konci (napr. postavená budova, zrekonštruované námestie, revitalizovaný park, uskutočnené podujatie a pod).